

Ергард Наталія Миколаївна

асистент кафедри судової медицини

Національного медичного

університету ім. О.О.Богомольця

РЕАКЦІЇ ЗАЖИТТЄВОСТІ ПОВІШЕННЯ ІЗ ВРАХУВАННЯМ СТУПЕНЮ АЛКОГОЛЬНОГО СП'ЯНИННЯ

Механічна асфіксія через повішення найчастіше зустрічається у судово-медичній практиці серед усіх суїцидальних випадків, тому одними із перших питань, які виникають у органів досудового розслідування – це визначення ознак зажиттєвості повішення.

На сьогоднішній день при дослідженні осіб померлих через повішення в основному ґрунтуються на таких ознаках зажиттєвості як: загальноасфіктичні ознаки (крововиливи у кон'юнктиву обох очей, рідка темно-червона кров, трупні плями темно-фіолетового кольору, повнокров'я внутрішніх органів, плями Тардье під вісцеральною плеврою та на поверхні епікарду) та видові ознаки (странгуляційна борозна косо-висхідного напрямку, незамкнена; поперекові розриви інтими загальних сонних артерій (ознака Амюсса), крововиливи в адвентицію цих судин (ознака Мартина), крововиливи в медіальні ніжки грудино-ключично-соскоподібних м'язів, крововиливи між хребцеві диски (ознака Симона), крововиливи в ділянці дерми та підшкірної клітковини странгуляційної борозни; зони цитолізу в пучковій зоні надниркових залоз). Найбільш поширеним та доступним методом дослідження ознак зажиттєвості повішення є мікроскопічне дослідження странгуляційної борозни (крововиливи по краю борозни, повнокров'я судин вище та нижче борозни за током крові, набряк дерми, лейкоцитарна реакція (лейкостаз) по краю борозни). Проте, і при мікроскопічному дослідженні кори надниркових залоз також можна виявити ознаки зажиттєвої реакції як стрес-реакція на повішення. Це обумовлено тим, що кора надниркових залоз приймає

безпосередню участь у розвитку неспецифічних реакцій (стрес-реакція) в системі гіпоталамус-гіпофіз-кора надниркових залоз із подальшою активацією нейроендокринної системи.

Структурно-функціональні зміни в корі надниркових залоз при повішенні будуть проявлятися у вигляді ділянок деліпідизації пучкової зони, тому метою дослідження було визначити розміри площі деліпідизації кори надниркових залоз та вивчити вплив ступеню алкогольного сп'яніння на величину площі деліпідизації.

Спочатку ділянки деліпідизації в пучковій зоні кори тканини надниркових залоз (гістологічні скельця) фотографували на мікроскопі Leica DM LS 2 з окуляр-мікрометром та цифровою фото-відеокамерою SCIENCELAB T500. 5MPix, а потім сфотографоване зображення гістологічного зрізу зберігали в форматі "crt" та за допомогою розробленої на кафедрі судової медицини та медичного права комп'ютерної програми вираховували величини площ деліпідизації в пучковій зоні кори надниркових залоз із врахування ступеню алкогольного сп'яніння [Біляков А.М., патент України на корисну модель №54582 Опубл. 10.11.2010 року; Бюл. №21)]. Групою порівняння були особи, смерть яких настала внаслідок хронічної ішемічної хвороби серця без наявності алкоголю в крові.

Результати дослідження показали, що ділянки деліпідизації кори надниркових залоз були більшими у осіб, смерть яких настала через повішення в порівнянні із корою надниркових залоз в групі осіб, смерть яких настала внаслідок хронічної ішемічної хвороби серця. Крім того, при дослідженні груп осіб померлих через повішення із різним ступенем алкогольного сп'яніння було виявлено, що в середньому величини деліпідизації кори не відрізнялися у груп осіб із легким та середнім ступенем алкогольного сп'яніння у порівнянні із групою осіб із тяжким ступенем алкогольного сп'яніння.

Результати вищезазначеного дослідження показали, що величина деліпідизації кори надниркових залоз при повішенні збільшується у

порівнянні із групою осіб, померлих внаслідок хронічної ішемічної хвороби серця. Це обумовлено стресовою реакцією кори надниркових залоз на дію такого зовнішнього стресового чинника як підвищення. Крім того, ступінь алкогольного сп'яніння також опосередковано впливає на величину деліпідизації кори надниркових залоз. Отже, за допомогою розробленої комп'ютерної програми можливо підрахувати площі деліпідизації кори надниркових залоз, що є досить перспективним напрямком для обґрунтування зажиттєвості підвищення. Тому продовжуються дослідження в цьому напрямку.